

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Релігійна організація «Вищий духовний навчальний заклад
«Таврійський християнський інститут»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор РО «ВДНЗ «ТХІ»

_____ **В.С. Синій**

Положення про змішане навчання
в «РО «ВДНЗ «ТХІ»

Розглянуто та схвалено

Вченою радою РО «ВДНЗ «ТХІ»

Протокол № 16/5-В від 07.02.2019 р.

Херсон – 2019

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення визначає основні засади організації та впровадження змішаного навчання.

1.2. Змішане навчання є підходом, педагогічною й технологічною моделлю, методикою, що поруч із онлайн-технологіями спирається також і на безпосередню взаємодію між здобувачами вищої освіти та викладачами в аудиторії.

1.3. Метою впровадження змішаного навчання у Таврійському Християнському Інституті (далі Інститут) є:

- підвищення якості навчання за рахунок оновлення змісту навчання та застосування сучасних інформаційно-комунікаційних та інноваційних освітніх технологій, у тому числі особистісно-орієнтованого підходу до процесу здобуття знань;

- забезпечення вільного доступу здобувачів вищої освіти різних форм навчання до освітніх ресурсів науково-педагогічних працівників Інституту; сприяння подальшому самостійному навчанню протягом життя;

- забезпечення систематичного моніторингу якості освіти.

1.4. Положення розроблено з урахуванням вимог чинних нормативних документів, а саме:

- Закону України «Про вищу освіту» від 01.07 2014 року № 1556 - VII;

- Указу Президента України «Про заходи щодо розвитку національної складової глобальної інформаційної мережі Інтернет та забезпечення широкого доступу до цієї мережі в Україні» від 31.07 2000 р. № 928/2000;

- Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні від 15.05. 2013р. № 386-р;

- «Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні» від 15.05. 2013 р. № 386-р;

- Наказу МОН «Про затвердження Положення про дистанційне навчання від 25.04.2013 № 466;

- Наказу МОН «Про затвердження Вимог до вищих навчальних закладів та закладів післядипломної освіти, наукових, освітньо-наукових установ, що надають освітні послуги за дистанційною формою навчання з підготовки та підвищення кваліфікації фахівців за акредитованими напрямами і спеціальностями» від 30.10.2013 № 1518;

- Лист МОН Рекомендації щодо впровадження змішаного навчання у закладах фахової передвищої та вищої освіти від 24.06.2020 №1/9-344.

1.5. Основне завдання змішаної освіти:

- забезпечення громадянам можливості реалізації конституційного права на здобуття вищої освіти та професійної кваліфікації:

- розширення доступу різних категорій студентів до якісного навчання за відповідними програмами;

- забезпечення індивідуалізації навчання відповідно до потреб, особливостей і можливостей здобувачів вищої освіти та слухачів;

- забезпечення можливості одночасного (паралельного) навчання;

- підготовка до вступу до вищих навчальних закладів та до зовнішнього

незалежного оцінювання;

- підвищення якості та ефективності навчання шляхом застосування сучасних освітніх технологій;

- створення додаткових можливостей спілкування викладачів і здобувачів вищої освіти у межах активного творчого навчання;

- підготовка та перепідготовка, підвищення кваліфікації кадрів, післядипломна освіта;

- забезпечення контролю якості освіти;

- зменшення витрат на навчання, проїзд та проживання учасників освітнього процесу;

- зниження матеріально-технічних затрат на організацію освітнього процесу шляхом заміни його на віртуальний.

1.6. У Положенні використані наступні терміни:

- *Електронний навчальний курс (ЕНК)* – це комплекс навчально-методичних матеріалів, створених для організації індивідуального та групового навчання з використанням технологій дистанційного навчання.

- *Інформаційно-комунікаційні технології дистанційного навчання* – технології створення, накопичення, зберігання та доступу до веб-ресурсів (електронних ресурсів) навчальних дисциплін (програм), а також забезпечення організації і супроводу освітнього процесу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та засобів інформаційно - комунікаційного зв'язку, у тому числі Інтернету;

- *Синхронний режим* – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої всі учасники одночасно перебувають у веб-середовищі дистанційного навчання (чат, аудіо-, відеоконференції, соціальні мережі тощо);

- *Асинхронний режим* – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої учасники співпрацюють та комунікують між собою із затримкою у часі, застосовуючи при цьому електронну пошту, форум, соціальні мережі та інші сучасні інформаційно-комунікаційні технології тощо;

- *MOODLE (Modular Object Oriented Distance Learning Environment)* – веб-орієнтована система, що функціонує в мережі Інтернет у вигляді веб-сайту в межах освітнього порталу Інституту.

2. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ

2.1. Основним документом, який визначає організацію освітньої діяльності за технологією змішаного навчання є робочий навчальний план підготовки молодшого бакалавра, бакалавра, магістра за відповідною освітньою програмою.

2.2. Змішане навчання в Інституті підтримується протягом усього навчального року та містить дистанційні та очні періоди за наказом ректора.

2.3. Дистанційний період для здобувачів вищої освіти денної форми навчання, за потреби, визначається ректором Інституту та затверджується наказом по Інституту. Здобувачі вищої освіти денної форми навчання, які

навчаються за індивідуальним навчальним планом, беруть участь у програмах міжнародної академічної мобільності та міжнародних проектах або перебувають на вільному відвідуванні, зобов'язані вивчати семестрові дисципліни дистанційно. При цьому дистанційний період навчання для таких здобувачів вищої освіти триває від початку навчання, до початку екзаменаційної сесії, а для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання - передбачений у період між установчими та екзаменаційними сесіями.

2.4. Очний період для здобувачів вищої освіти денної форми навчання триває протягом усього навчального періоду, окрім випадків описаних у попередньому пункті (2.3). Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання очний період відповідає установчим та екзаменаційним сесіям.

2.5. Тривалість та послідовність періодів дистанційного та очного навчання відзначається у плані-графіку освітньої діяльності для денної та заочної форм навчання Інституту.

2.6. Під час дистанційного періоду здобувачі вищої освіти послідовно опановують певні дисципліни, навчаючись у ЕНК під керівництвом викладача. Здобувачі вищої освіти приймають участь у заняттях синхронної та асинхронної взаємодії, семінарах, практичних заняттях, консультаціях відповідно до розкладу занять та запланованих видів діяльності.

2.7. Очні навчальні заняття проходять за розкладом відповідної навчальної групи. Під час їх проведення у здобувачів вищої освіти формуються практичні уміння та навички і здійснюються контрольні заходи.

2.8. Присутність на очних навчальних заняттях є обов'язковою для здобувачів вищої освіти.

2.9. Дотримання графіка освітньої діяльності є обов'язковим. Здобувачі вищої освіти зобов'язані вчасно виконувати завдання дистанційного та очного періодів навчання.

2.10. Поточний контроль результатів навчання здобувачів вищої освіти за допомогою дистанційних технологій здійснюється під час проведення навчальних занять, а також шляхом оцінювання результатів самостійної роботи та індивідуальних завдань, що виконуються здобувачами вищої освіти в електронній формі.

2.11. Здобувач вищої освіти, який виконав усі вимоги, передбачені робочою навчальною програмою як дистанційної, так і очної частини, допускається до підсумкового контролю.

2.12. Науково-педагогічні працівники, які забезпечували викладання практичних/семінарських занять із відповідних навчальних дисциплін упродовж семестру, отримують на особисту електронну пошту електронну версію відомості обліку успішності. Надсилання електронних версій відомостей обліку успішності у електронному форматі здійснює навчальний відділ за тиждень до початку екзаменаційної сесії для здобувачів вищої освіти денної форми навчання та на початку екзаменаційної сесії для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання.

2.13. За результатами навчання в поточному семестрі (враховуючи результати навчання з використанням модульного об'єктно-орієнтованого

динамічного навчального середовища (MOODLE, ZOOM, Skype, Viber, електронної пошти тощо) науково-педагогічні працівники виставляють здобувачу вищої освіти рейтингові оцінки з кредитного модуля (навчальної дисципліни) за результатами поточного контролю в електронному журналі обліку навчальної роботи студентів (академічної групи (за умови його ведення) та до електронної версії відомості обліку успішності. Сканкопію сторінки журналу обліку роботи академічної групи надсилає на електронну пошту науково-педагогічному працівнику Навчального відділу.

2.14. Після виставлення заліку з навчальної дисципліни до електронної версії відомості обліку успішності науково-педагогічний працівник не пізніше дня початку екзаменаційної сесії надсилає її на адресу електронної пошти Навчального відділу.

2.15. Семестровий контроль результатів навчання здобувачів вищої освіти у формі екзамену здійснюється на платформі MOODLE/ZOOM у синхронному режимі, зокрема шляхом проведення відеоконференцій, із забезпеченням ідентифікації особи здобувача вищої освіти.

2.16. Розклад екзаменів не пізніше як за місяць до початку екзаменаційної сесії складає Навчальний відділ та доводить до відома науково-педагогічних працівників і здобувачів вищої освіти через його оприлюднення на веб-сайті Інституту.

2.17. Науково-педагогічні працівники, які забезпечували викладання практичних/семінарських навчальних занять з навчальних дисциплін упродовж семестру, обраховують рейтингову оцінку поточної успішності за результатами поточного контролю з урахуванням кількості балів за лекційні навчальні заняття (за їх наявності) виставляють її в рубриці «Журнал оцінок» через додавання елемента оцінювання з назвою «Поточний контроль» за день до початку екзамену та фіксують в електронному журналі обліку навчальної роботи студентів академічної групи (за умови його ведення) й доводять її до відома науково-педагогічного працівника, який приймає екзамен, і здобувачів вищої освіти.

2.18. Науково-педагогічні працівники, які забезпечували викладання навчальних дисциплін упродовж семестру і проводять екзамен, розробляють та розміщують в електронному навчальному курсі навчальної дисципліни на платформі MOODLE (або іншій платформі) тест, що передбачає відповідь у вигляді есе, де є комбінація екзаменаційних питань, типові та комплексні задачі, завдання, що потребують письмової творчої відповіді, вміння синтезувати отримані знання та вирішувати типові професійні завдання фахівця на робочому місці й дозволяють діагностувати рівень теоретичної та практичної підготовки здобувача вищої освіти і рівень його компетентності з навчальної дисципліни, випадковим чином згенеровані засобами MOODLE, (відповідь може бути зазначена в полі для внесення безпосередньо після тексту запитання або написана від руки і додана як фото до поля відповіді файлом), та/або тестових запитань різних типів (відкритих, закритих, вибіркових, на відповідність) з активованою опцією автоматичного вибору випадкових тестових запитань із бази тестів для кожного здобувача освіти, а

також перемішуванням запропонованих варіантів відповідей, доступ до яких відкрито впродовж однієї пари (дві академічні години) у визначений Навчальним відділом час, доведений до науково-педагогічних працівників та узгоджений зі здобувачами вищої освіти. Письмові завдання мають бути складені так, щоб вони вимагали демонстрації студентами творчих навичок та передбачених програмою навчальної дисципліни результатів навчання, не могли бути успішно виконані шляхом копіювання відповідей з інших джерел.

2.19. Обсяг матеріалу навчальної дисципліни, що вивчається і виноситься на семестровий контроль, може бути скорочено за рахунок менш важливих, на думку викладача, питань програми навчальної дисципліни.

2.20. Екзаменаційна консультація може проводитися засобами аудіо-або відеоконференцій. Дату проведення екзаменаційної консультації визначає науково-педагогічний працівник, який приймає екзамен, та доводить її до відома здобувачів вищої освіти. На екзаменаційній консультації наголошується, що здобувачі вищої освіти повинні ознайомитися з оцінкою в день проведення екзамену в MOODLE/ZOOM. Під час проведення екзаменаційної консультації рекомендовано здійснити попередню перевірку технічних параметрів налаштування зв'язку зі здобувачами освіти, усунути виявлені проблеми.

2.21. У випадку відсутності електронного навчального курсу дисципліни або технічної неможливості окремих здобувачів вищої освіти увійти до модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища (MOODLE/ZOOM), науково-педагогічний працівник розробляє для кожного здобувача вищої освіти ті самі форми перевірки знань, що зазначені в підпункті 2.17, та надсилає їм на особисту електронну пошту (Viber, Telegram тощо). Упродовж однієї пари (дві академічні години) з моменту відправлення здобувач вищої освіти повинен виконати письмово екзаменаційне завдання, написати розбірливим почерком відповідь на них, вказати своє прізвище, ім'я, спеціальність, курс, шифр групи та назву навчальної дисципліни й надіслати чітку фотографію відповіді на Viber (електронну пошту) науково-педагогічного працівника.

2.22. Автентифікація здобувача вищої освіти здійснюється на початку екзамену в MOODLE.

2.23. Здобувач вищої освіти авторизується в MOODLE за допомогою корпоративної електронної пошти, обирає відповідну навчальну дисципліну з навчальних курсів, вид діяльності з назвою «Екзамен». Система генерує відповідну кількість питань, передбачених екзаменаційним білетом для екзамену. Здобувач вищої освіти дає відповіді на поставлені питання.

2.24. У разі виникнення під час складання екзамену обставин непереборної сили здобувач вищої освіти повинен негайно повідомити екзаменатора або іншу відповідальну особу про ці обставини за допомогою визначеного каналу зв'язку (телефон, месенджер тощо) з обов'язковою фото-або відео фіксацією стану виконання завдань та об'єктивних чинників, що перешкоджають його завершенню. За цих обставин можливість та час перескладання екзамену визначає екзаменатор і деканат в індивідуальному

порядку. Альтернативний варіант складання екзамену повинен забезпечувати ідентифікацію здобувача вищої освіти, дотримання академічної доброчесності та можливість перевірки результатів його навчання.

2.25. У разі, якщо заходи поточного контролю дозволяють однозначно визначити рівень набуття передбачених програмою навчальної дисципліни результатів навчання, допускається виставлення підсумкової оцінки за екзамен шляхом пропорційного перерахунку семестрових оцінок у підсумкову оцінку за умови згоди викладача і здобувача вищої освіти (згідно з заявою на ім'я завідувача кафедри, надісланої на електронну адресу кафедри не пізніше за три дні до початку екзаменаційної сесії) та затвердження цього рішення кафедрою, яка забезпечує викладання відповідної навчальної дисципліни.

2.26. Науково-педагогічні працівники здійснюють перевірку письмової частини екзаменаційних завдань, використовуючи можливості модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища.

2.27. У разі незгоди з отриманою оцінкою здобувач вищої освіти може звернутися до декана відповідного факультету з умотивованою заявою. Процедура розгляду звернень здобувачів вищої освіти щодо оцінювання здійснюється згідно розділу «Оцінювання результатів навчання» з Положення про організацію освітнього процесу.

2.28. Інститут гарантує кожному викладачу та здобувачу вищої освіти право вибору форм і методів навчання як прояв академічної свободи та студентоцентрованого підходу.

3. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ

3.1. Змішане навчання в Інституті ґрунтується на використанні технологій дистанційного навчання для забезпечення освітньої діяльності на денній та заочній формах навчання.

3.2. Реалізація навчального процесу з використанням технологій дистанційного навчання здійснюється за організації комунікації всіх суб'єктів дистанційного навчання за допомогою будь-яких електронних засобів (система дистанційного навчання, соціальні мережі, Skype, електронна пошта, вебінари, інтернет-конференції, чати, форуми, ZOOM).

3.3. ЕНК розміщуються на інформаційно-освітньому порталі (сайті) дистанційної освіти Інституту.

3.4. На інформаційно-освітньому порталі дистанційної освіти передбачена робота користувачів у таких ролях:

- «Адміністратор» - володіє найбільшим набором прав у системі дистанційного навчання, керує всім у системі та на будь-якому курсі;

- «Викладач» - наповнює контенту курсу, навчає та оцінює діяльність здобувачів вищої освіти;

- «Студент» (здобувач вищої освіти) – має найменший набір прав на курсі, може користуватися усіма доступними матеріалами курсу та виконувати визначені види діяльності.

3.5. Доступ до дистанційних навчальних курсів Інституту –

персоніфікований. Правила отримання доступу подано на сайті Інституту. Кожний здобувач вищої освіти та викладач має доступ лише до тих ЕНК, на які вони зареєстровані для участі у освітній діяльності. Роль викладача курсу надається адміністратором сайту. Запис здобувачів вищої освіти на курс здійснюється викладачем цього курсу або здобувачі вищої освіти записуються на курс самостійно (в цьому випадку курс має бути захищений паролем). Завершивши навчання за програмою курсу, викладач відраховує здобувачів вищої освіти з числа його активних учасників.

3.6. Державна атестація при підготовці фахівців за дистанційною формою навчання здійснюється згідно з статтею 6 Закону України «Про вищу освіту».

4. СТРУКТУРА ЕНК

4.1. Загальна інформація про ЕНК розташовується в розділі курсу у такій послідовності:

- Назва курсу (відповідно до назви дисципліни);
- Емблема курсу (при наявності);
- Робоча програма дисципліни;
- Силабуси.

4.2. Критерії оцінювання.

4.2.1. Містить інформацію про систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти із дисципліни. Вказується розподіл балів за виконання завдань кожного модуля та шкала оцінювання;

4.1.2. Інструкційні матеріали курсу. Це відомості, що містять пояснення щодо організації процесу навчання за цим курсом, зокрема:

- Обґрунтування актуальності вивчення курсу, аргументи для мотивації навчальної діяльності;
- Інструкцію «Як працювати з курсом»;
- Порядок та графік консультацій;
- Інструкцію «Як готуватися до іспиту чи заліку».
- Друковані та Інтернет-джерела. У цьому ресурсі пропонуються основні, додаткові друковані джерела з дисципліни та Інтернет-ресурси. Інтернет-ресурси наводяться у вигляді активних гіперпосилань.
- Глосарій. Містить основні терміни та поняття навчального курсу з їх означенням. Для записів глосарію активується автозв'язування, при цьому занесені до глосарію терміни виділяються кольором у інших ресурсах ЕНК. За потреби глосарій може міститися у всіх навчальних модулях. Такого типу ресурси міститимуть основні терміни і поняття окремого модуля. У ЕНК глосарій оформлюється за допомогою однойменного модуля Moodle.
- Новини. Новини використовуються викладачем для анонсування подій, повідомлень про зміни у навчальному курсі тощо. Для оголошення новин використовують елемент Moodle «Форум» з підпискою всіх учасників курсу. Повідомлення форуму відображаються в блоці «Новини курсу» та розсилаються учасникам електронною поштою.

4.2. Навчальні модулі ЕНК можуть містити наступні форми навчання: навчальні заняття, виконання проектних завдань, практичну підготовку,

контрольні заходи.

4.3. В межах кожного модуля навчальний матеріал потрібно групувати за такими видами:

- Теоретичний навчальний (лекційний) матеріал містить обов'язкові навчальні ресурси, які направлені на засвоєння теоретичних основ за темами навчального модуля та відображає логіку навчання за курсом і надає здобувачу вищої освіти теоретичні відомості з модуля в обсязі достатньому для формування програмних результатів навчання. У тексті навчального матеріалу слід робити посилання на терміни глосарію.

4.4. Крім адаптованого до самостійного вивчення статичного теоретичного матеріалу, доцільно розміщувати мультимедійні презентації лекцій, аудіо- та відео-матеріали, флеш-ролики; довідкові та нормативні документи (форми, шаблони, стандарти, нормативні акти, закони) тощо.

4.5. Практичні (лабораторні) роботи охоплюють навчальну діяльність здобувача вищої освіти за участю викладача, направлену на вирішення професійно орієнтованих завдань згідно тем навчального модуля. Це заняття, які виконуються з участю викладача, семінари, дискусії тощо. До кожної роботи потрібно розробити:

- мету та завдання, методичні рекомендації до їх виконання;
- навчально-методичні матеріали до практичних (лабораторних) робіт рекомендується оформлювати у вигляді pdf – файлів, посилань на файли різних форматів;
- форму подання результатів виконаної роботи;
- критерії оцінювання кожної роботи;
- варіанти індивідуальних завдань.

4.6. Результат виконання практичної (лабораторної) роботи здобувачі вищої освіти можуть надсилати викладачеві в електронній формі до навчального порталу. У звіт про виконання завдання здобувач вищої освіти надсилає посилання на результат своєї діяльності.

4.7. Завдання для самостійної роботи. Значна частина навчальних годин при вивченні кожної дисципліни відводиться на самостійне опрацювання і передбачає виконання завдань, які потребують творчого осмислення матеріалу курсу.

4.8. Завдання формулюється у такій формі:

- текст завдання;
- форма подання результатів виконання;
- критерії оцінювання;
- термін виконання;
- список додаткових друкованих та Інтернет-джерел.

4.9. План семінарського заняття повинен містити тему, питання, критерії оцінки робіт та методичні рекомендації щодо підготовки до заняття.

4.10. Модульний контроль. Для оцінювання знань, умінь та навичок, набутих під час вивчення кожного модуля курсу, використовуються завдання або тести обсягом не менше 20 тестових завдань до кожної теми.

4.11. Підсумковий контроль передбачає наявність матеріалів для

підготовки здобувачів вищої освіти до складання заліків та іспитів (контрольні завдання або підсумковий тест)

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ

5.1. Оцінювання знань здобувачів вищої освіти в умовах змішаного навчання здійснюється згідно діючої в Інституті рейтингової системи оцінювання.

5.2. Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач вищої освіти під час вивчення дисципліни на денній чи заочній формах навчання, складає 100 балів.

5.3. Підсумковий бал в умовах змішаного навчання визначається сумою балів за навчання у дистанційний та очний періоди і балом за підсумковий контроль.

6. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

6.1. Положення набирає чинності з моменту його затвердження Вченою радою інституту.